

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2016.gada 7.aprīlī

LĒMUMS Nr.77

Par programmas „Rossija RTR” izplatīšanas ierobežošanu Latvijas teritorijā

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā: Padomes priekšsēdētāja A.Dulevska, Padomes priekšsēdētāja vietniece D.Ķezbere, Padomes locekļi: A.Dimants, I.Zviedris izskatīja administratīvo lietu par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3. – 4.punkta pārkāpumu Latvijas teritorijā izplatītās programmas „Rossija RTR” saturā.

I. LIETAS FAKTISKO APSTĀKĻU APRAKSTS

1. 2015.gada 18.janvāra raidījuma “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” sižets

- 1 2015.gada 18.janvārī plkst. 21.46.00 - 23.04.33 raidījumā “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” (“*Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым*”) notiek diskusija par karu Ukrainā.
- 2 Raidījuma vadītājs un gandrīz visi diskusijas dalībnieki (izņemot S.Stankeviču) nosoda Ukrainas un tās prezidenta Porošenko “agresiju” (kuru atbalstot Eiropa un ASV) pret Donbasu, paužot naidīgu attieksmi pret Ukrainu un atbalstu Donbasa separātistiem. Tiek runāts par karadarbības nodarīto postu, un Ukraina vairākkārt tiek dēvēta par “agresoru”. Vienīgais diskusijas dalībnieks, kurš tam nepiekrīt - S.Stankevičs diskusijā piedalās epizodiski un kad viņš pauž savu viedokli par to, ka situācija Ukrainā varētu nebūt tāda, kādu to diskusijā ataino, pārējie diskusijas dalībnieki viņam skaļi oponē, t.sk., paužot sašutumu par viņa viedokļa esamību.
Diskusijas laikā:
- 3 Plkst. 22.02.26 - 22.03.49 S.Bagdasarovs runā “Mums jāsaprot, ka tas nav karš pret divām republikām [domātas tā sauktās Doņeckas un Luhanskas "Tautas Republikas"], tas ir karš pret Krieviju. Tur ir mūsu tautieši, brāļi un māsas. Un Krievija nevar vienkārši skatīties, kā viņus nogalina. Tas ir karš pret Krieviju, tādēļ ko darīt? Vajag maksimāli sadarboties ar abām republikām. Viņās nav obligāti jāieved karavīri. Ir daudz citu veidu, kuras mēs arī esam šeit, studijā apsprieduši. To steidzami vajag izdarīt. Un vēl - šoreiz mums nevajag ļaut trešo reizi sevi apmānīt. **Ja tas vēlreiz notiks, tad vajadzēs atbrīvot Mariopoli, pilnībā atbrīvot esošo Doņeckas un Luhanskas republiku teritoriju, atbrīvot visu Donbasu un iet uz Harkovu, ieņemt Harkovu. Tas sagraus visu Ukrainas militāri rūpniecisko kompleksu un neļaus Ukrainas armijai pārābruņoties. (V.Rogovs mēģina iebilst) Nevajag! Atbrīvot! Visus atbrīvot! Tātad, Harkovas atbrīvošana! Pietiek! Jūs paanalizējat visus karus postpadomju telpā. Nekad agresors nav sēdies pie sarunu galda, kamēr viņš nav ticis pamatīgi sakauts.**

- Tādēļ pēc iespējas jāiznīcina visa Ukrainas armija un ne tikai Donbasa teritorijā, bet arī pārējā Ukrainas teritorijā, kurā šīs armijas daļas dislocējas. Lūk, tādu karu vajag izraisīt.
- 4 Plkst. 22.05.00 - 22.05.23 V.Žirinovskis, iepriekš stāstot par Ukrainas agresijas draudiem Krievijai, turpina: **“Bet kādēļ mums gaidīt? Mums viņi jādzen līdz Kijevai un tālāk par Kijevu. Apdraudēt Briseli, Kijevu Varšavu, Viļņu. Lai viņi tur sāktu rakt ierakumus. Kādus līgumus? Ar ko? Vajadzēja Janukoviču piespiest sēdēt Kijevā un nekustēties no vietas, Krievijas specvienību apsardzībā.**
- 5 Plkst. 22..08.26 - 22.08.30 S.Bagdasarovs skaļi aicina **“maksimāli iznīcināt agresoru, Donbasā un ārpus tā”.**
- 6 Plkst. I.Korotčenko saka: **“Šodien Ukraina faktiski ir valsts, kura realizē teroru pret savu tautu valsts līmenī”.**
- 7 Plkst. 22.44.01 - 22.44.58 V.Solovjovs runā par Ukrainas notikumiem: *“70 gadus kā ir beidzies Lielais Tēvijas karš un kā par spīti, lūk, atkal, ne vienkārši agresija. Atkal nacistu lozungi, atkal Bandera un Ščukēvičs, atkal soda bataljoni, atkal noasiņojuši jaunās gvardes kareivji (молодогвардейцы) uz Donbasa zemes, tuvojas nacisma drauds, bezkaunīgi balto dēvējot par melnu un melnu – par baltu, baudot savu nesodāmību, uzskatot, ka viņam viss atļauts. Iet bojā veci cilvēki, nelaimīgie bērni, kuru vienīgā vaina ir tas, ka viņi dzīvo, ka viņiem pietiek bezkaunības runāt krievu valodā un ka viņi uzskata, ka viņiem ir tiesības pašiem lemt, kā dzīvot. Un dzīve ir pārvērtusies par elli.”* (studijā aplausi);
- 8 Plkst. 22. 45.59 - 22.46.07 N.Starikovs: *“Situācija ir tieši tāda, kā pirms 70 gadiem. Toreiz Rietumi radīja Hitleru un tagad Rietumi ir radījuši nacistisko režīmu Ukrainā.”*
- 9 Plkst. 22.47.01 - 22.48.30 I.Korotčenko: **“Jāsaka, ka Porošenko [Ukrainas prezidents] šodien attiecībā uz Donbasu ne tikai īsteno militārā un ekonomiskā genocīda politiku, bet genocīdam tiek pakļauti visi pārējie pieaugušie, pastāvīgie Ukrainas iedzīvotāji. Šo mobilizāciju rezultātā viņi būs lielgabalu gaļa, kura tiks iznīcināta. Viņi neprot karot. Viņi tiks mesti kaujas laukā, lai Kijevas režīms turpinātu savu eksistenci. Jau šogad Ukrainai būs jāpasludina defolts. Tas būs ekonomiskais, finansiālais un morālais defolts. Tādēļ šis karš paldzina resursus tiem cilvēkiem, kuri ir īstenojuši valsts apvērsumu. Tā nav leģitīma vara, tie ir noziedznieki, kuri veikuši valsts apvērsumu. Tādēļ no viņiem cietīs ne tikai Donbasa iedzīvotāji, bet vismaz 90 procenti Ukrainas iedzīvotāju, kuriem šogad tiks nogriezti sociālie pabalsti, kuri tiks atmesti zem nabadzības sliekšņa. Tā būs Ukrainas genofonda veselīgo spēku iznīcināšana. Tādēļ šodienas jautājums ir par to, kas notiks ar Ukrainu. Cik tālu deģenerēsies [будет вырождаться] šī valsts, kura šodien ir ne tikai vienkārši “brūna”, bet tā ir valsts, kuru šodien var nosaukt par fašistisko Ukrainu.”**
- 10 Plkst. 22.49.10 - 22.49.23 V.Žirinovskis: *“Otrā pasaules kara laikā pret Padomju kara gūstekņiem izturējās vissliktāk. Un tagad ir trešais posms – uzbrukumi ir vērsti tieši pret krieviem. Nav tur vajadzīgi krievi. Porošenko ir nospļauties par Donbasu – galvenais izspiest no turienes krievus, vai arī tos iznīcināt. “*
- 11 Plkst. 22.57.25 - 22.57.49 V.Solovjovs, (oponējot S.Kilinkorova teiktajam par to, ka Ukraina tomēr neesot uzskatāma par fašistisku valsti, un V.Korņilova teiktajam, ka Ukrainas iedzīvotāju un ukraiņu vairākums neatbalstot esošo Ukrainas varu un tās “nacistisko ideoloģiju”): *“Bet kāds tad sēž tajos tankos, kuri cenšas izlauzties līdz Doņeckai. Un kāds pienes lādiņus un kāds palaiž tos “sveicienus krieviem”, kā viņi paši to uzskata, kad tiek iznīcināti Doņeckas mierīgie*

iedzīvotāji. Un kāds tikmēr priecīgi sēž Tviterī un izbauda to, ka deg “kolorado vaboles”, kā tas bija pēc Odesas [domāti 2014.gada 2.maija notikumi Odesā]. Protams, ka tas ir nacisms.”

- 12 Plkst. 23.02.37 - 23.02.48 V.Rogovs (runājot par situāciju Ukrainā): “Nacistiska, nenacistiska, fašistiska - tā ir tikai retorika. Jāsaprot - **Ukraina ir nacistu (vai fašistu - sauciet kā gribat) okupēta teritorija. Ar viņiem nevar sarunāt. Viņus var tikai uzvarēt.**”

2. 2015.gada 6.jūlija raidījuma “Vēstis” sižets

- 13 2015.gada 6.jūlija raidījumā “Vēstis” laika posmā no plkst. 20:53:17 līdz 20:56:47 izplatīts sižets par sadzīves konfliktu Jūrmalā, Latvijā.
- 14 Ekrānā tiek rādīta raidījuma vadītāja, kura sniedz informāciju: “*Latvijā piekauts (izbit) bērns no krievvalodīgo ģimenes. Viņam iesists pludmalē par to, ka viņš paņēma svešu rotaļlietu. Pie kam, kad zēna māte mēģināja skaidroties ar apvainotāju, viņai paziņoja, ka krievi Latvijā nav vietas. Pie tam, tas nav vienīgais gadījums Latvijā pēdējā laikā, kad uz krievvalodīgajiem iedzīvotājiem tiek izdarīts spiediens. Gadījums vai sistēma, Grigorijs Vdovins brauca uz Rīgu un sarunājās ar cietušajiem.*”
- 15 Ekrānā tiek rādīta intervējamā sieviete, kura saka: “*Kāpēc te Nekrievijā ar mani runā krieviski, brauc uz Krieviju un runā tur krieviski.*”
- 16 Tiek rādīta pludmale, un fonā runā Grigorijs Vdovins: “*Ar tādiem vārdiem beidzās ķīviņš (perepalka) pludmalē, kurai par cēloni kļuva bērnu rotaļlieta. Trīsgadīgā krievvalodīgā Artura māte ieraudzīja, ka ar tādiem vārdiem viņas dēlu sit pa rokām un citām ķermeņa daļām pludmales kaimiņiene latvietē. Viktorija, šīs valsts pilsoņe, te dzimusi un uzaugusi, nolikusi latviešu valodas eksāmenu. Latviski runā un saprot arī viņas bērni, bet ģimenē, protams, sarunājas krievu valodā. Uz pludmali Pierīgā Viktorija atbraukusi kopā ar bērniem un te negaidīti sācies konflikts.*”
- 17 Ekrānā tiek rādīta un runā intervējamā sieviete, (titros parādās uzraksts “Viktorija Udalova Latvijas pilsoņe”): “*Viņš spēlējās ar zēnu, apmēram, tāda paša vecuma kā viņš. Klausos – kļūdzens. Latviešu valodā kļūdzens, nav jau svarīgi kādā valodā. Es saprotu, ka ... es skatos uz sievieti. Pieskrien, sit manam bērnam pa roku, sit viņam.*”
- 18 Ekrānā tiek rādīta fotogrāfija ar sievieti pludmalē un fonā runā Grigorijs Vdovins: “*Lūk, tā ir tā sieviete. Turpmākās sarunas procesā, kā apliecina Viktorija, viņai un viņas bērniem tika pārņemts par viņu valodas izcelsmi, kurā viņi sarunājas.*”
- 19 Runā intervējamā sieviete, (titros parādās uzraksts “Viktorija Udalova Latvijas pilsoņe”): “*Kāpēc jūs paceļat roku pret manu bērnu? Viņa man saka, kāpēc es krieviski runāju, vai tad es atrodoties Krievijā. Vispār es nesapratu... nesapratu jēgu, kāpēc te Krievija. Tāpēc, ka te ir Latvija, te dzīvo latvieši. Kāpēc te Nekrievijā (ne v Rossiju) runā krieviski, brauc uz Krieviju un runā tur krieviski.*”
- 20 Ekrānā tiek rādīta Vecrīga, un fonā runā Grigorijs Vdovins: “*Tik skaļš gadījums sanāca tāpēc, ka Latvijā gandrīz puse iedzīvotāju ir krieviski runājošie un liekas, ka pie visa ir pieraduši, tomēr galvā grūti to saprast, kā cilvēkam, kurš te ir dzimis un izaudzis, dzīvo un maksā nodokļus, ir nepilsonis un nopietni aizskarts (poražon) savās tiesībās.*”
- 21 **No pulksten 20:55:15 līdz pulksten 20:55:22 ekrānā tiek rādīta pludmales pārgērbšanās kabīne, uz kuras ir uzraksts krievu valodā, kurš sastāv no trim vārdiem “smertj russkim okkupantam” (nāvi krievu okupantiem). Fonā turpinās Grigorija Vdovina teksts: “Kaut**

gan Viktorijas gadījumā tā nav, bet tagad sanāk tā, ka krievvalodīgajiem ar bērniem uz pludmali ceļš gandrīz slēgts”.

- 22 Tiek rādīta intervija ar Aleksandru Gaponenko, (titros ir norādīts viņa vārds un uzvārds, kā arī norādīts, ka viņš ir “tiesību aizstāvis, kustības “Nepilsoņu kongress” līdzpriekšsēdētājs”): “*Vara mērķtiecīgi kurina etnisko konfliktu starp krieviem un latviešiem. To viņi lielā mērā dara, izejot no ārējā politiskā spiediena. Spiež amerikāņi, kuriem vajag izskaidrot, kāpēc te atrodas karabāze, karaspēks, nepārtraukti notiek mācības. Tiek radīts Krievijas kā ienaidnieka tēls*”.
- 23 Tiek rādīta Viktorija Udalova, kura runā pa mobilo telefonu, un fonā skan Grigorija Vdovina teksts: “*Viktorija neesot rakstījusi iesniegumu policijai, jo nevēlas tālāku attīstību šim incidentam*”.
- 24 Tiek rādīta Viktorija Udalova, kura tur rokā mobilo telefonu, un fonā skan no viņas mobilā telefona dziesma krievu valodā. Acīmredzot, dziesma ir telefona zvana uzstādītā skaņa.
- 25 Tiek rādīta Viktorija Udalova, kura tur rokā mobilo telefonu, un fonā skan Grigorija Vdovina teksts: “*Iespējams, ka par notikušā cēloni kļūva telefona zvans, kurš ir uzstādīts Viktorijas telefonā un kuru varēja dzirdēt pludmalē*”. (Šajā brīdī ekrānā tiek rādīti pludmales skati, bet fonā turpina skanēt Grigorija Vdovina teksts): “*Mainīt toni meitene negrasās, tāpat negrasās pārtraukt peldēšanos. Šis gadījums nav vienīgais Latvijā. Pavisam nesen runāt ar pacientu krievu valodā atteicās ārsts, paziņojot, ka divdesmit piecos neatkarības gados latviešu valodu varēja iemācīties. Vēsture toreiz sanāca skaļa, bet bez sekām*”.
- 26 Ekrānā tiek rādīts Grigorijs Vdovins, titros ir norādīts viņa vārds un uzvārds. Rokās viņš tur laikrakstu “Vesti” un saka: “*Interesanti, ka polemika, kam šajā gadījumā ir taisnība un kas ir vainīgs, izvērsās internetā. Vienīgā krievu valodā iznākošā avīze Latvijā ar nosaukumu “Vesti” par incidentu nepiemin ne vārda. Rakstā par jūru aprobežojas ar to, ka tuvojas nepieredzēts karstums. Acīmredzot, tradicionālie mediji šeit atrodas zināmos izdzīvošanas apstākļos un cenšas apiet asos stūrus. Taču pavisam nesen šeit bija krievu valodā piecas avīzes, bet tagad, lūk, ir palikusi viena. Grigorijs Vdovins, Dmitrijs Veškevičs, “Vesti” no Rīgas, Latvija*”.

3. 2015.gada 29.novembra raidījuma “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” sižets

- 27 Raidījums “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” sākas pulksten 17:00 un raidījuma laikā Vladimirs Žirinovskis stāsta par Turcijas notriekto Krievijas lidmašīnu, ka:
- 28 “[...] par nogalināto lidotāju vajag sabombardēt vairākas aviobāzes, veikt triecienu naktī no kosmosa un neviens nesapratīs [sarunā iesaistās raidījuma vadītājs un kāds no diskusijas dalībniekiem]. Nepieciešams militārs trieciens pa jebkuru Turcijas daļu un Rietumi piekritīs, paskatieties Rietumu presi [sarunā iesaistās raidījuma vadītājs]. Nē, tas nebūs karš, bet atbildes trieciens, mēs nepiesakām karu, bet sakām, ka par mūsu vienu lidotāju noliksim zemē simts jūsu lidotāju un visas Turcijas aviobāzes jāsabombardē, visas karabāzes jāsabombardē, iznīcināsim [sarunā iesaistās raidījuma vadītājs]. Un treškārt, visa Turcijas sauszemes armija ir jāiznīcina, jo tai ir uzdevums uzbrukt mūsu Kaukāzam, tā ir mobilizēta un jāiznīcina [...]”

II. LIETAS FAKTISKO APSTĀKĻU JURIDISKS NOVĒRTĒJUMS ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU LIKUMA IZPRATNĒ

4. 2015.gada 18.janvāra raidījuma “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” sižets

- 29 Attiecībā uz 2015.gada 18.janvāra sižetu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 24.panta ceturtajā daļā elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir pienākums nodrošināt “*lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem.*”
- 30 Konstatētajā raidījumā par notikumiem Ukrainā septiņi no astoņiem uzaicinātajiem diskusijas dalībniekiem, kā arī diskusijas vadītājs nosoda Ukrainas valdību, pauž naidīgu attieksmi pret to, atbalsta tā sauktās Doņeckas un Luhanskas "Tautas Republikas", uzskata Eiropu un ASV par agresoru atbalstītājiem un Krieviju - par valsti, kura tiecas pēc miera. Vienīgais diskusijas dalībnieks, kurš epizodiski un piesardzīgi mēģina oponent, tiek ātri apklusināts. Līdz ar to raidījumā notiekošo diskusiju par Ukrainas notikumiem nevar dēvēt par pilnvērtīgu diskusiju - raidījuma veidotāji (kuri atlasīja diskusijas dalībniekus) cenšas mērķtiecīgi auditoriju pārliecināt par noteiktu, raidījuma dalībnieku vairākuma pārstāvēto uzskatu pareizību. Šādu “diskusiju” rezultātā raidījuma auditorijai tiek pasniegta acīmredzami vienpusīgs fakts atspoguļojums, un “diskusijas” dalībnieku tendenciozā atlase pati par sevi acīmredzami neatbilst vispārpieņemtiem žurnālistikas un ētikas principiem. Jāsecina, ka **raidījuma saturā nepārprotami saskatāmas EPLL 24.panta ceturtais daļas pārkāpuma pazīmes.**
- 31 EPLL 26.panta 3.punktā noteikts aizliegums elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās ietvert mudinājumu uz naida kurināšanu. Raidījuma laikā, sevišķi konstatētajās raidījumu epizodēs, raidījuma auditoriju mērķtiecīgi cenšas pārliecināt par to, ka:
- a. Ukraina ir fašistiska valsts;
  - b. Ukrainā pie varas ir noziedznieki/fašisti, kuri nelegitīmi sagrābuši varu;
  - c. Ukraina ir deģenerējusies valsts;
  - d. Ukraina vērš genocīdu pret krieviem un pret citiem savas valsts iedzīvotājiem;
  - e. Ukraina ir agresors, ar Ukrainu nav iespējamas nekādas sarunas - tādēļ to ir nepieciešams militāri iznīcināt;
  - f. Rietumu valstis atbalsta fašismu Ukrainā.
- 32 Papildus minētajam īpaši jāuzsver raidījuma vadītāja oponentēšana viedokļiem par to, ka Ukrainā nacisti/fašisti esot tikai pie varas un Ukrainas tauta viņus neatbalstot. Tādējādi raidījuma vadītājs acīmredzami cenšas panākt, lai par ienaidniekiem tiek uzskatīti visi Ukrainas pilsoņi. Tādējādi gan raidījuma vadītājs, gan raidījuma dalībnieki mērķtiecīgi cenšas auditorijai veidot pret Ukrainu un Rietumu valstīm (Eiropas Savienības un NATO dalībvalstīm) naidīgu viedokli. Līdz ar to raidījuma saturā konstatējamas EPLL 26.panta trešā punkta pārkāpuma pazīmes. EPLL 26.panta 4.punktā noteikts aizliegums elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās ietvert aicinājumu uz karu vai militāra konflikta izraisīšanu. Četrās raidījuma epizodēs izskan nepārprotami aicinājumi uzbrukt Ukrainai un citām tās kaimiņvalstīm. Jāsecina, ka raidījuma saturā nepārprotami konstatējamas EPLL 26.panta ceturtais punkta pārkāpuma pazīmes.

5. 2015.gada 6.jūlija raidījuma “Vēstis” sižets

- 33 Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturtajā daļā noteikts: “*Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.*”

- 34 Sižetā tiek intervēta tikai viena no apskatītajā incidentā iesaistītajām pusēm, it kā sitienu saņēmušā bērna māte Viktorija Udalova. Sižeta kontekstā šī puse attēlota kā cietusī puse. Ņemot vērā, ka attēlota konflikta situācija, sižetā iekļaujot tikai vienas puses viedokli, auditorija to, iespējams, var uztvert kā vienīgo un pareizo objektīvās patiesības atspoguļojumu. Tomēr normatīvie akti, kā arī vispārēji žurnālistikas principi nosaka, ka objektivitātes nodrošināšanai nepieciešams iekļaut abu iesaistīto pušu viedokli, lai skatītājam nodrošinātu iespēju izdarīt secinājumus par notikušo.¹
- 35 Sižeta veidotāji un raidījuma vadītāji (studijas diktore un korespondents Grigorijs Vdovins) ar izteikumiem pauž atbalstu cietušajai pusei, tādā veidā sižetu padarot vienpusēju, turklāt neatbilstošu vispārpieņemtiem žurnālistikas principiem.² Žurnālistikā pastāv uzskats, ka mediju darbam izvirzīto neitralitātes prasību var raksturot ar šādu nostādņu kopumu – patiesība, atbilstība, līdzsvars un neitrāla interpretācija.³ Nenodrošinot neitrālu interpretāciju no redakcionālās (redakcijas un žurnālista) puses, sižets nav objektīvs un atbilstošs vispusības prasībām, tādā veidā nenodrošinot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteiktās faktu un notikumu atspoguļošanas prasības.
- 36 Sižetā kā viedokli sniedzošs eksperts pieaicināts Aleksandrs Gapoņenko. A.Gapoņenko norāda, ka vara mērķtiecīgi kurina etnisko konfliktu starp krieviem un latviešiem. Tomēr šādi faktoloģiski apgalvojumi netiek pamatoti ar faktiem vai piemēriem, kuru pārbaude būtu iespējama. Sižetā netiek iekļauti citu ekspertu vai valsts pārvaldes institūciju pārstāvju viedokļi par konkrēto jautājumu. Turklāt, ņemot vērā plašsaziņas līdzekļos pieejamo informāciju par A.Gapoņenko, secināms, ka A.Gapoņenko vairākas reizes nonācis Drošības Policijas redzes lokā tieši saistībā ar nacionālā naida kurināšanu.⁴ Iepriekšminētais ļauj secināt, ka sižetā paustā informācija par etnisko konfliktu Latvijā nav objektīva, un Padomes ieskatā pastāv liela ticamība, ka tā ir izplatīta nacionālā naida kurināšanas nolūkā. Ņemot vērā minētos kritērijus un iepriekš ziņojumā apskatītos sižeta fragmentus secināms, ka sižets ir vienpusējs, tāpēc neitrālam skatītājam tas var radīt iespaidu, ka Latvijā gan sabiedrība, gan valsts mērķtiecīgi kurina etnisko konfliktu.
- 37 Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3.punktā noteikts: “*Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert: mudinājumu uz naida kurināšanu vai aicinājumu diskriminēt kādu personu vai personu grupu dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai citu apstākļu dēļ*”.
- 38 Parastā lietojumā ar vārdu mudināšana saprot darbību, kurā: *Ar savu runu, arī žestu, izturēšanos u.tml. cenšas panākt, lai (kāds) ko dara; mudināšanu uzskata par ierosmi (kāda) darbībai, norisei (par priekšmetiem, parādībām).*⁵

¹ Vadlīnijas Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanai, veidojot ziņu, informatīvi dokumentālos un diskusiju raidījumus, it īpaši pirmsvēlēšanu laikā. Sk. 2.punktu. Pieejams: http://neplpadome.lv/lv/assets/documents/Lemumi/15.04.2015._Lemums_Nr.60.pdf

² Turpat. Sk. 3.punktu.

³ Veinberga S. Masmediji. Prese, radio un televīzija. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2005, 295.lpp

⁴ Sk. piemēram: <http://www.focus.lv/tags/aleksandrs-gaponenko>; Kas ir Gapoņenko, ko finansē Krievija. Pieejams: http://www.tvnet.lv/zinas/viedokli/416859-kas_ir_gaponenko_ko_finanse_krievija; Spreading Democracy in Latvia, Kremlin Style. Pieejams: http://www.rebaltica.lv/en/investigations/money_from_russia/a/606/spreading_democracy_in_latvia_kremlin_style.html; <http://www.baltic-course.com/eng/legislation/?doc=106712>

⁵ LU Matemātikas un informātikas institūts. Tēzauris. Pieejams: <http://tezaurs.lv/#/sv/mudināt>

39 Dr.habil.iur. prof. Uldis Krastiņš nacionālā naida izraisīšanu skaidrojis kā: “uzskatu, teoriju izplatīšana mutiski vai rakstiski masu saziņas līdzekļos vai citādi, lai izraisītu naidīgu attieksmi pret kādu citu nāciju vai tautību. Nacionālā naida kurināšana var izpausties, piedēvējot kādai nācijai vai tautībai negatīvas, apkaunojošas tradīcijas, paražas vai tieksmes, aizvainojošu raksturojot kādas nācijas vai tautības īpašības, īpatnības u.tml.”

Padome uzskata, ka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā lietotais jēdziens “naida kurināšana” ir plašāks un sevī ietver saturiski šaurāku jēdzienu “nacionālā naida kurināšana”. Proti, var kurināt dažādu naidu, t.i., naidis var būt vērsti pret dažādiem naida objektiem. Tajā skaitā naida objekts var būt jeb naidu var vērst jeb kurināt pret noteiktu nāciju un tās pārstāvjiem. Tāpēc krimināltiesību kontekstā sniegtais jēdziena “nacionālā naida kurināšana” skaidrojums ir izmantojams arī, lai skaidrotu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā lietotā saturiski plašākā jēdziena “naida kurināšana” saturu un izpratni.

40 Līdz ar to ar mudināšanu uz naida kurināšanu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3.punkta izpratnē saprotams arī raidījumos ietverts tiešs vai netiešs ierosinājums uz naidīgu attieksmi, kādai nācijai vai tautībai piedēvējot negatīvas, apkaunojošas tradīcijas, paražas vai tieksmes, nolūkā izraisīt naidīgu attieksmi pret kādu citu nāciju vai tautību.

41 Naida kurināšanas konstatēšanai jāapskata kāds ir naida kurināšanai raksturīgās pazīmes papildus jau minētajām. No Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta izstrādātā tiesu prakses apkopojuma⁶ izriet, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra ļauj identificēt šādus kritērijus, pēc kuriem naida runu norobežo no pieļaujamiem vārda brīvības izpausmes veidiem: izteikumu saturs, tai skaitā – kā šos izteikumus uztvertu neitrāls lasītājs; teksta vērtējums kopumā; konteksts kādā izteikumi pausti; izteikumu publiskuma pakāpe; aizskāruma pakāpe; izteikumu autora mērķis; izteikumu iespējama ietekme uz dažādu sabiedrības grupu mierīgu līdzās pastāvēšanu.

42 Sižeta tematika ir saistīta ar it kā pastāvošu etnisku konfliktu Latvijā. Kā izriet no ziņu raidījuma diktores teiktā, ziņu korespondents Grigorijs Vdovins uz Rīgu devies, lai noskaidroju, vai Latvijā uz krievvalodīgajiem izdarītais spiediens ir tikai viens gadījums vai arī sistēmiska problēma.

43 Ņemot vērā apstākli, ka Latvija līdz 1990. gadam bijusi Padomju Savienības sastāvā, kā arī to, ka Latvijā lielākā nacionālā minoritāte ir krievvalodīgie, šāda satura vienpusīgu sižetu izplatīšana Latvijas krievvalodīgo kopienai var radīt sajūtu, ka Latvijas valsts un latviešu tauta šo kopienu atstumj un pret to izturas ar naidu nacionālu iemeslu (valodas) dēļ, kā arī sekmēt sabiedrības segregāciju. Kā nepieņemamu šādas situācijas izveidošanos masu saziņas līdzekļos atzinusi arī Eiropas Komisija lēmumā par pārrobežu televīzijas ierobežošanu Lietuvas Republikā.⁷ Turklāt sižetā ar dažādiem manipulatīviem masu saziņas līdzekļu satura veidošanas paņēmieniem pastiprināts vēlamais sižetiskais vēstījums, veicinot provokāciju. Piemēram, sižetā izceļot (uzraksts ekrānā attēlots vairākas sekundes; uzraksts attēlots uz visa ekrāna) uz pludmales pārgērbšanās telpas esošu uzrakstu “*smertj russkim okkupantam*” (lat. *nāvi krievu okupantiem*) sižetiskais atainojums īpaši pastiprina iespēju, ka neitrāla programmas auditorija (Latvijā dzīvojošie krievvalodīgie) kontekstā ar pārējo sižetā pausto informāciju var justies aizskarti no latviešu tautas un Latvijas valsts puses. Šādas vienpusējas un neobjektīvas informācijas izplatīšana masu informācijas līdzeklī var negatīvi ietekmēt dažādu sabiedrības grupu – latviski

⁶ Tiesu prakses apkopojums. Tiesu prakse krimināllietās par nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšanu, 2012. Pieejams: <http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/>

⁷ COMMISSION DECISION of 10.7.2015 on the compatibility of the measures adopted by Lithuania pursuant to Article 3(2) of Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services. Pieejams: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?action=display&doc_id=10299

runājošo un krievvalodīgo – mierīgu līdz;as pastāvēšanu Latvijā. Līdz ar to, izplatot šādu sižetu, notiek nacionālā naida izraisīšana un kurināšana. Jāizceļ arī apstākļi, ka naida kurināšana, izmantojot elektroniskos plašsaziņas līdzekļus, vairumā gadījumu notiek vairākās saistītās epizodēs (sistemātiski), nevis vienā konkrētā sižetā.

44 No NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra pētījuma “Krievijas informācijas kampaņas manipulatīvās tehnikas” kopsavilkuma⁸ izriet, ka dažādās Krievijas audiovizuālajās platformās vērtīborientācijas ietekmēšanai izmanto dažādas manipulatīvas tehnikas. Arī pārbaudītajā sižetā saskatāmas vairākas no definētajām manipulatīvajām teknikām. Sižetā iekļauta, piemēram, ekspertīze/eksperta balss, kas rada šķietamību par atspoguļoto viedokļu daudzveidību, kas tomēr neatbilst patiesībai, jo tikai papildina to pašu vēstījumu. Šī tehnika saskatāma intervijai pieaicinot A.Gapoņenko. Tāpat, pieaicinot ekspertu, izmantota autoritātes manipulatīvā tehnika, jo piesaistītais eksperts sižeta mērķa kopienai ir pazīstams kā krievvalodīgo tiesību aizstāvis Latvijā. Tāpat izmantota viktimizācija, proti, viena no pusēm apzīmēta kā upuris. Apskatītajā sižetā tiek izceltas bērna iespējamās ciešanas, tādā veidā novēršot uzmanību no reālās problēmas analīzes. Turklāt šāda viktimizācija caur cilvēku emocijām (uzsvērta it kā notikusī neaizsargāta krievu nacionalitātes bērna aizskaršana, kas caur emocionālo līdzpārdzīvojumu citos krievu nacionalitātes cilvēkos var radīt emocionāla aizskāruma sajūtu) manipulē ar cilvēka cieņu pret savu nacionālo identitāti. Tāpat uz sižetu attiecināma vienkāršā cilvēka manipulatīvā tehnika, kas rada iespaidu par vienkāršas sabiedrības skatījumu uz konkrētiem notikumiem. Kā viena no izmantotajām teknikām jāmin arī notikuma nozīmīguma mākslīga radīšana un uzsvēršana, izvietojot sižetu starp citiem sižetiem par valstu un sabiedrības mēroga svarīgiem notikumiem. Proti, programmā “Rossija RTR”, kas starptautiski atspoguļo sabiedrību un valstu mērogā, galvenokārt Krievijā un pasaulē, svarīgus notikumus, starp citiem sižetiem ir iekļauts sižets par sadzīvīsku strīdu pludmalē Latvijā. Tādējādi vērotājam no malas varētu rasties šķietams priekšstats, ka sīks sadzīvīskis strīds Latvijas pludmalē ir par ne mazāk nozīmīgu jautājumu, kādi ir atspoguļoti citos sižetos par valsts un sabiedrības mēroga problēmām. Savukārt ņemot vērā sižeta saturu, vērotājam varētu rasties priekšstats, ka šī nopietnā valsts un sabiedrības mēroga problēma ir Latvijā it kā pastāvošais etniskais naidis (šādu vērotāja no malas izpratni varētu veicināt uz ģērbšanās kabīnes nofilmētais un sižetā ilgstoši rādītais uzraksts).

45 Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka programmā “Rossija RTR” izplatītajā sižetā pārkāpts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3.punkts.

46 Ņemot vērā, ka programma “Rossija RTR” ir iekļauta vairāku Latvijā reģistrētu kabeļtelevīzijas operatoru programmu sarakstos, secināms, ka tā Latvijas teritorijā ir pieejama plašai auditorijai. Saskaņā ar pētījumu kompānijas TNS datiem programma “Rossija RTR” 2015.gada jūlijā ir otra populārākā programma krievu valodā Latvijā, turklāt programmas popularitāti plašsaziņas līdzekļiem ir apliecinājuši arī kabeļtelevīzijas operatoru pārstāvji.⁹ Ņemot vērā iepriekš minēto, ir būtiski nodrošināt, lai krieviski runājošai Latvijas sabiedrības daļai netiktu sniegta neobjektīva un naidu kurinoša informācija, kas tiešā veidā var ietekmēt valsts drošību.

⁸ Ziņojums “Krievijas informācijas kampaņas manipulatīvās tehnikas”. Pieejams: <http://www.spcentrs.lv/document/zinojums-krievijas-informācijas-kampanas-manipulativas-tehnikas/>

⁹ Latvijā atkal būs pieejams televīzijas kanāls «Rossija RTR» Pieejams: http://www.tvnet.lv/zinas/latvija/517090-latvija_atkal_bus_pieejams_televizijas_kanals_rossija_rtr

6. 2015.gada 29.novembra raidījuma “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” sižeti

- 47 Vladimirs Žirinovskis raidījumā apgalvo, ka par Turcijas notriekto Krievijas lidmašīnu vajagot bombardēt [domāts – Turciju], ka par Krievijas nogalināto lidotāju vajag veikt naktī pēkšņu uzbrukumu no kosmosa Turcijai un neviens nesapratīšot un neattapšoties. Tālāk viņš saka, ka esot nepieciešams uzbrukums jebkurai Turcijas daļai, Rietumi tam piekritīšot, jo vajagot paskatīties Rietumu presi. Tas nebūšot karš, mēs tikai dodam atbildes triecienu, nepiesakot karu. Mēs par savu vienu mūsu lidotāju [domāts – krievu], noliksim zemē simts jūsu lidotāju [domāts – turku]. V.Žirinovska turpina apgalvojot, ka vajagot Turciju sākt bombardēt, vajagot sabombardēt tās kara bāzes, Turcijas sauszemes karaspēks esot jāiznīcina, jo tā uzdevums esot uzbrukt mūsu Kaukāzam, tas esot mobilizēts un tas esot jāiznīcina.
- 48 Veicot V.Žirinovska izteikumu juridisko vērtējumu, konstatējams mudinājums uz naida kurināšanu un aicinājums uz karu gan Latvijas valsts tiesiskā regulējuma izpratnē, gan Eiropas Savienības tiesiskā regulējuma izpratnē.
- 49 Konstatēts mudinājums uz naida kurināšanu Latvijas valsts tiesiskā regulējuma izpratnē:
- a. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.pants “Programmu veidošanas ierobežojumi” nosaka: “Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert: 1) sižetus, kuros ir izcelta vardarbība; 2) pornogrāfiska rakstura materiālus; 3) mudinājumu uz naida kurināšanu vai aicinājumu diskriminēt kādu personu vai personu grupu dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai citu apstākļu dēļ; 4) aicinājumu uz karu vai militāra konflikta izraisīšanu; 5) aicinājumu vardarbīgi gāzt valsts varu vai vardarbīgi grozīt valsts iekārtu, graut valsts teritoriālo vienotību vai izdarīt citu noziegumu; 6) sižetus, kas diskreditē Latvijas valstiskumu un nacionālos simbolus”.
  - b. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3.punkta izpratnē saprotams raidījumos ietverts tiešs vai netiešs ierosinājums uz naidīgu attieksmi, kādai nācijai vai tautībai piedēvējot negatīvas, apkaunojošas tradīcijas, paražas vai tieksmes, nolūkā izraisīt naidīgu attieksmi pret kādu citu nāciju vai tautību. Naida kurināšanas pilnīgākai konstatēšanai jāapskata, kādas ir naida kurināšanai raksturīgās pazīmes papildus jau minētajām. No Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta izstrādātā tiesu prakses apkopojuma izriet, ka prakse ļauj identificēt šādus kritērijus pēc kuriem naida runu norobežo no pieļaujamiem vārda brīvības izpaušmes veidiem: izteikuma saturs, tai skaitā – kā šos izteikumus uztvertu neitrāls lasītājs; teksta vērtējums kopumā; konteksts kādā izteikumi pausti; izteikuma publiskuma pakāpe; aizskāruma pakāpe; izteikuma autora mērķis; izteikumu iespējama ietekme uz dažādu sabiedrības grupu mierīgu līdzāspastāvēšanu.
  - c. Līdz ar to ir pārķāpts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3. un 4.punktā noteiktais, jo izplatītajā raidījumā ir konstatējams aicinājums uz karu un mudinājums uz naida kurināšanu. Monitoringa centra konstatētais liecina par naida kurināšanu pēc tautības pazīmes un valstspiederības.
- 50 Konstatēts mudinājums uz naida kurināšanu Eiropas Savienības tiesiskā regulējuma izpratnē:

- a. Eiropas Savienības tiesa savā 2011.gada 22.septembra Tiesas spriedumā (trešā palāta) apvienotajās lietās *C-244/10 un C-245/10 Mesopotamia Broadcast AS METV and Roj TV AS*, ir sniegusi vārdu “kurināšana [mudināšana]” un “naids” skaidrojumu:
  - 1) “41.punkts. Saistībā ar vārdiem “kurināšana [mudināšana]” un “naids” ir jānorāda, ka tie nozīmē darbību, kas vērsta uz noteiktu rīcības virzīšanu, no vienas puses, un naidīguma vai atgrūšanas izjūtu attiecībā pret kādu cilvēku kopumu, no otras puses.
  - 2) 42.punkts. Tātad, izmantojot jēdzienu “naida kurināšana”, Direktīva ir vērsta uz to, lai nepieļautu jebkādu ideoloģiju, kurā netiek respektētas cilvēciskās vērtības, tostarp nepieļautu iniciatīvas, ar kurām slavina vardarbību, kas izpaužas terora aktos pret noteiktu cilvēku kopienu”.
- b. Kā liecina monitoringa rezultāti, raidījumā Žirinovska runā nepārprotami tiek konstatēta aicināšana uz karu un mudinājums uz naida kurināšanu. Par to liecina izteikumi viņa runā: “veikt naktī pēkšņu uzbrukumu no kosmosa Turcijai”; “nepieciešams uzbrukums jebkurai Turcijas daļai”;
- c. “par savu vienu mūsu lidotāju, noliksim zemē [polozhim na zemlju] simts jūsu lidotāju”; “vajag Turciju sākt bombardēt, vajag sabombardēt tās kara bāzes”; “Turcijas sauszemes karaspēks [polevaja armija] ir jāiznīcina”.

51 Elektronisko plašsaziņas līdzekļu pārrobežu retranslācijas programmu ierobežošanu reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 10.marta Direktīva 2010/13/ES “Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva” (turpmāk – Direktīva). Direktīvā ir atrunāti elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu retranslācijas ierobežojumi, ja retranslēta programma atrodas Eiropas Savienības jurisdikcijā. Direktīvas preambulas 36.apsvērumā noteikts: “izņēmuma kārtā un ar īpašiem nosacījumiem uztvērējas dalībvalstis var uz laiku pārtraukt televīzijas apraides retranslāciju”. Savukārt, Direktīvas preambulas 46.apsvērumā noteikts: “dalībvalstis var turpināt piemērot pasākumus, kas ierobežo televīzijas apraides brīvu apriti, bet tikai saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti šajā direktīvā un saskaņā ar tajā noteikto procedūru”.

52 Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2012.gadā apkopotajā materiālā “Tiesu prakse krimināllietās par nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšanu” 22.lapā, sadaļā 4.2.3. “Viedoklis un naida kurināšana” ir norādīts :

- a. “Vairākās Rīgas apgabaltiesas izskatītajās lietās, kur noziedzīgs nodarījums izpaudās, uzrakstot plašsaziņas līdzekļos vai ievietojot internetā etnisko naidu un nesaticību izraisošus komentārus, apsūdzētie norādīja, ka tas ir bijis tikai viņu viedoklis. Vienā no šāda veida lietām cietusī norāda, ka A. R. nodarījums viņu ir ļoti dziļi aizskāris, un tas nevar tikt vērtēts kā viedoklis. Tiesa, līdzīgi kā citās lietās, plašāk neanalizē šo argumentu. Taču, kā vairākkārt norādījis Senāts lietās par goda un cieņas aizskaršanu un kā tas izriet arī no Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakses – arī viedoklis nedrīkst būt nesamērīgi aizskarošs. Vēl jo vairāk šis secinājums attiecināms uz naida kurināšanas aizliegumu, jo, ja lietās par goda un cieņas aizskaršanu ir nepieciešamas līdzsvarot divas pamattiesības: tiesības uz vārda brīvību un goda un cieņas aizsardzību, tad šāda līdzsvarošana nav nepieciešama attiecībā uz

- izteikumiem, kas satur aicinājumus uz vardarbību pret kādu rasi, etnisko vai nacionālo grupu”.
- b. Līdz ar to, ir juridiski pamatoti klasificēt arī viedokli kā naida kurināšanu, ja tas ir dziļi un / vai nesamērīgi aizskarošs. V.Žirinovska izteikumi viņa runā ir dziļi un nesamērīgi aizskaroši: “veikt naktī pēkšņu uzbrukumu no kosmosa Turcijai”; “nepieciešams uzbrukums jebkurai Turcijas daļai”; “par savu vienu mūsu lidotāju, noliksīm zemē simts jūsu lidotāju”; “vajag Turciju sākt bombardēt, vajag sabombardēt tās kara bāzes”; “Turcijas sauszemes karaspēks jāiznīcina”.
  - c. Vienlaikus jāatzīmē, ka ECT 2004.gada 17.decembra spriedums lietā *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark* arī ir saistīts ar televīzijas raidījumiem. Tā gan nav bijusi diskusija studijā tiešā ēterā, bet divi iepriekš ierakstīti raidījumi, kuros uzklauti un intervēti dažādu viedokļu paudēji un raidījuma sagatavotāja komentāri. Minētajā spriedumā ECT norādījusi, ka viedokļa paušana ir viena no cilvēka brīvībām, bet tajā pašā laikā arī viedoklis nedrīkst būt nesamērīgi aizskarošs. Šajā kontekstā vērtējot sižetā paustos V.Žirinovska izteikumus, jāsecina, ka V.Žirinovskim ir tiesības paust savu viedokli, bet tas nedrīkst būt nesamērīgi aizskarošs. Konkrētajā gadījumā V.Žirinovska viedoklis ir vērtējams, kā nesamērīgi aizskarošs tādā ziņā, ka ar šo viedokli tiek aicināts uz vardarbību un tiek kurināts naidis.
  - d. Vienlaikus jāatzīmē, ka Lietuvas elektronisko plašsaziņas līdzekļu regulators Lietuvas radio un televīzijas komisija (LRTK) ir konstatējis minētajā raidījumā “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” diskusijas dalībnieka Vladimira Žirinovska runā rosināšanu uz karu un kūdīšanu uz naidu. Līdz ar to, LRTK 2015.gada 8.decembrī ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Lietuvā strādājošajiem retranslētājiem jāpārceļ programma “Rossija RTR” no bezmaksas paketēm uz paketēm par papildus samaksu. (Radio and Television Commission of Lithuania (Lietuvas radio un televīzijas komisija) 2015.gada 8.decembra lēmums “Regarding the distribution of TV channel RTR Planeta exclusively in pay TV packages”.)

III. PADOMES RĪCĪBA KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU GADĪJUMĀ

- 53 Atbilstoši EPLL 26.panta 3. un 4.punktam elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert:
- a. mudinājumu uz naida kurināšanu vai aicinājumu diskriminēt kādu personu vai personu grupu dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai citu apstākļu dēļ;
  - b. aicinājumu uz karu vai militāra konflikta izraisīšanu.
- 54 Ņemot vērā šajā lēmumā konstatēto, kā arī turpmāk norādīto, Padome uzskata, ka programmas „Rossija RTR” 2015.gada 18.-19.janvāra, 6.jūlija un 29.novembra raidījumos ir ietverta informācija, kas ir pretrunā ar EPLL 26.panta 3. un 4.punktā noteikto. Proti, programmas „Rossija RTR” raidījumos ietvertā informācija ir tiešā pretrunā un tādējādi būtiski pārkāpj EPLL 26.panta 3. un 4. punktā noteiktos aizliegumus programmās iekļaut mudinājumu uz naida kurināšanu un aicinājumu uz karu vai militāra konflikta izraisīšanu. Papildus, bez citviet šajā

lēmumā norādītajiem argumentiem, Padome attiecībā uz programmas „Rossija RTR” raidījumiem ir izdarījusi arī šādus secinājumus.

- 55 Laikā, kad Krievijas Federācija preses brīvības indeksā ierindojas 148.vietā no 180 vietām un ievieš aizvien stingrākus ierobežojumu plašsaziņas līdzekļiem, ierobežo to iespējas sniegt objektīvas reportāžas un sekmē žurnālistu ētikas standartu graušanu¹⁰ un elektroniskie plašsaziņas līdzekļi tiek izmantoti Krievijas ārpolitikas interesēm atbilstošas informācijas izplatīšanai, oficiāli argumentējot to ar savu tautiešu aizsardzību, Krievijas valstij pilnībā piederošajā un kontrolētās programmas „Rossija RTR” raidījumos ir konstatēta propaganda naida kurināšanas un aicinājuma uz karu vai militāru konfliktu formā, turklāt tajā izmantotie argumenti tiek attiecināti arī uz Latviju. Turklāt ņemot vērā apstākli, ka Latvija līdz 1990.gadam bijusi Padomju Savienības sastāvā, kā arī to, ka Latvijā lielākā nacionālā minoritāte ir krievvalodīgie, šāda satura vienpusīgu sižetu izplatīšana Latvijas krievvalodīgo kopienai var radīt sajūtu, ka Latvijas valsts un latviešu tauta šo kopienu atstumj un pret to izturas ar naidu nacionālu iemeslu (valodas) dēļ, kā arī sekmēt sabiedrības segregāciju.
- 56 Raidījumi ne tikai vienpusīgi pasniedz informāciju, tie ir manipulatīvi inscenēti kā militārās agresijas palīg līdzekļi un tiek pozicionēti kā kara vešanas instrumenti. Arī gadījumos, kad naida kurināšanas vai aicinājuma uz karu epizodes konstatētas diskusiju raidījumos, Padomes ieskatā raidorganizācija nes atbildību par šādu viedokļu paušanas neierobežošanu un saprātīga viedokļu līdzsvara neesamību. Proti, gadījumā, ja diskusijas formāta piešķirtās tiesības tās dalībniekiem brīvi paust savu viedokli tiek izmantotas negodprātīgi jeb tādā veidā, kas ir atbilstošs plašsaziņas līdzekļa redakcionālajai politikai, Padomes ieskatā vārda brīvības izmantošana nolūkā raisīt naidīgu attieksmi vai paust ar aicinājumu uz karu nav pieļaujama vārda brīvības izpausme, jo tā neatbilst vispārējiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības mērķiem – informēt, izglīt un izklaidēt sabiedrību, kā arī ir pretēji demokrātijas pamatprincipiem.
- 57 Vērtējot sižetus gan kontekstā, gan arī atsevišķus individuālus izteikumus, ir konstatējams gan nepārprotams aicinājums uz karu vai militāra konflikta izraisīšanu, gan naida kurināšana etniskās un valstspiederības dēļ. Līdz ar to Padome secina, ka programmas „Rossija RTR” raidījumos atspoguļotā informācija nepārprotami un būtiski pārkāpj EPLL 26.panta 3. un 4.punktu, un ir pretrunā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/ES “Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva” (turpmāk arī – Direktīva) 6.pantam.
- 58 EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) noteic, ka Padome nodrošina uztveršanas brīvību un Latvijas teritorijā neierobežo elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu retranslāciju no citām valstīm, izņemot gadījumus, kad citas valsts audio vai audiovizuālā raidījumā ir nepārprotami, nopietni un būtiski pārkāpti šā likuma 24.panta devītajā vai desmitajā daļā vai 26.pantā minētie nosacījumi. Savukārt atbilstoši EPLL 1.panta 28.punktam retranslācija ir Latvijā vai ārvalstīs izplatītas programmas uztveršana un tūlītēja pilnīga vai daļēja izplatīšana citā publiskā elektronisko sakaru tīklā, neizdarot programmā vai raidījuma saturā nekādus grozījumus.
- 59 EPLL 19.panta piekto daļu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) lasot kopsakarā ar EPLL 1.panta 28.punktā noteikto definīciju, secināms, ka Padomes noteiktos gadījumos var pieņemt lēmumu par kādas programmas retranslācijas pārtraukšanu Latvijas teritorijā, neatkarīgi

¹⁰ Eiropas Parlamenta 2015.gada 10.jūnija rezolūcija par ES un Krievijas attiecībām. O.punkts un 12.-14.punkts (2015/2001(INI))

no tā, vai retranslāciju nodrošina tāds subjekts, kurš ir saņēmis Padomes izdotu retranslācijas atļauju vai apraides atļauju vai subjekts, kurš to dara bez attiecīgas atļaujas, piemēram, tādēļ, ka atrodas citas valsts jurisdikcijā.

60 No minētā izdarāms secinājums, ka likumdevējs EPLL 19.panta piektās daļas 1.punktā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir paredzējis Padomei tiesības ierobežot programmas „Rossija RTR” retranslāciju, ja tiek konstatēts nepārprotams un būtisks EPLL 26.panta 3. un 4.punkta pārkāpums.

61 Ievērojot lēmumā konstatēto, secināms, ka programmā “Rossija RTR” 2015.gada 18.-19.janvāra, 6.jūlija un 29.novembra raidījumos ir pārkāpti EPLL 26.panta 3. un 4.punkta pārkāpumi, ir iestājies EPLL 19.panta piektās daļas 1.punktā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) paredzētais tiesiskais sastāvs. Lai gan konstatēto pārkāpumu laikā EPLL nebija pilnvērtīgi pārņemta Direktīva, kas nosaka tiešu Padomes rīcību konkrētu pārkāpumu konstatēšanas gadījumā, ievērojot Eiropas Savienības Tiesas spiedumus lietā *14/83 Von Colson and Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen* un *C-106/89 Marleasing SA v. La Comercial Internacional de Alimentacion SA*, Padome konstatē, ka naida kurināšanas aizliegumu nosaka gan EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016), gan Direktīva. Ievērojot minēto, naida kurināšanas un aicinājuma uz karu konstatēšana EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkta (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) izpratnē ir līdzvērtīga naida kurināšanas konstatēšanai atbilstoši Direktīvai.

EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) paredz ierobežot retranslāciju, ja ir pieļauti EPLL 24.panta devītajā vai desmitajā daļa vai 26.pantā minētie nosacījumi. Padome uzskata, ka EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir tulkojams plašāk un ar likuma tekstā lietoto jēdzienu “retranslācija” ir jāsaprot ne tikai retranslācija EPLL 1.panta 28.punkta izpratnē, bet arī jebkura cita veida ārvalstī veidotas programmas izplatīšana Latvijā. Tāpēc EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir attiecināms arī uz konkrētās lietas apstākļiem, kuros programma “Rossija RTR” Latvijā tiek izplatīta, neizmantojot retranslāciju. Šādu izpratni, ka EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkta (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir iztulkojama plašāk, Padome pamato ar Direktīvas mērķiem un Eiropas Savienības tiesu praksi. Proti, Direktīvas 3.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka dalībvalsts nodrošina “uztveršanas brīvību”. Savukārt panta otrajā daļā ir noteikts, kādos gadījumos attiecībā uz televīzijas apraidi dalībvalsts var atkāpties no pienākuma nodrošināt uztveršanas brīvību. Padome uzskata, ka gadījumā, ja dalībvalsts drīkstētu atkāpties no pienākuma nodrošināt uztveršanas brīvību tikai gadījumā, ja ārvalsts televīzijas programma tiktu izplatīta retranslācijas ceļā, tad netiktu sasniegts Direktīvas mērķis ierobežot televīzijas apraidi tajos gadījumos, kad attiecīgie likuma pārkāpumi tiek pieļauti, televīzijas programmu izplatot jebkādā citā tehnoloģiskā veidā, nevis retranslējot to. Tāpēc, lai nodrošinātu Direktīvas mērķa (tiesības atkāpties no pienākuma nodrošināt uztveršanas brīvību, ja tiek pieļauti attiecīgie pārkāpumi jebkurā gadījumā neatkarīgi no programmas apraides veida) sasniegšanu, EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir jātulko paplašināti, to attiecinot uz visiem apraides veidiem, ne tikai uz retranslāciju.

To, ka konkrētajā lietā EPLL 19.panta piektās daļas 1.punktu ir pamats tulkot paplašināti, Padome pamato ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumos lietās *14/83 Von Colson and Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen* (sk. sprieduma 26.punktu) un *C-106/89 Marleasing SA v. La*

Comercial Internacional de Alimentacion SA (sk. sprieduma 8.punktu) sniegtajiem skaidrojumiem par to, kā dalībvalsts iestādei ir jāveicina direktīvas mērķu sasniegšana gadījumā, ja direktīva vispār nav ieviesta vai ir ieviesta nepilnīgi. Padomes ieskatā retranslācijas jēdzienam EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkta (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) jāietver visi programmas izplatīšanas veidi, tai skaitā satelīta apraide un programmas izplatīšana internetā.

62 EPLL normas paredz Padomei tiesības izlemt, vai konkrētajā gadījumā administratīvais akts ir izdodams. Tāpat normatīvie akti neparedz izdot noteikta satura administratīvo aktu, tāpēc šāda administratīvā akta satura noteikšana ir Padomes kompetencē. Šādu kārtību likumdevējs noteicis Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 63.panta ceturtajā daļā, kas noteic: „*Ja piemērojamā tiesību norma ļauj iestādei izlemt, vai administratīvo aktu izdot vai neizdot, bet izdošanas gadījumā nenosaka konkrētu tā saturu (brīvais administratīvais akts), iestāde vispirms apsver izdošanas lietderību. Ja iestāde secina, ka administratīvais akts ir izdodams, tā izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu. (..)*”.

63 Tādējādi Padomei vispirms ir jāveic visaptverošs lietderības apsvērumu vērtējums par administratīvā akta izdošanas un satura lietderību. Lietderības apsvērumu vērtēšanas kritēriji, lemjot par brīvā administratīvā akta izdošanu, noteikti APL 66.panta pirmajā daļā, kas noteic, ka apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību, iestāde lemj:

- a. par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi;
- b. par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai;
- c. par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses;
- d. par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

64 Padome uzskata, ka lēmums ir nepieciešams, lai sasniegtu leģitīmu mērķi, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

- a. Satversmes 116.pants paredz, ka personas tiesības, kas noteiktas Satversmes simtajā pantā var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību.
- b. Satversmes tiesa ir skaidrojusi, ka Satversme vārda brīvības ierobežojumus noteikusi vispārīgi, savukārt Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (turpmāk – ECTK) dod konkrētākus kritērijus. Tāpēc attiecībā uz pieļaujamajiem plašākajiem vārda brīvības ierobežojumiem Satversmes normas jāinterpretē ECTK 10. panta izpratnē (*Satversmes tiesas 2003. gada 29. oktobra sprieduma lietā Nr. 2003-05-01 22. punkts*). Pamattiesību uz vārda brīvību ierobežojuma mērķis atzīstams par leģitīmu tikai tad, ja tas atbilst ne vien Satversmes 116. pantā, bet arī ECTK 10. pantā minētajiem mērķiem, kuru labad var ierobežot vārda brīvību (*Satversmes tiesas 2010. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-45-01 9. punkts*).

- c. ECTK 10.panta otrajā daļā noteikts: „*Tā kā šo brīvību īstenošana ir saistīta ar pienākumiem un atbildību, tā var tikt pakļauta tādām prasībām, nosacījumiem, ierobežojumiem vai sodiem, kas paredzēti likumā un nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts drošības, teritoriālās vienotības vai sabiedriskās drošības intereses, nepieļautu nekārtības vai noziegumus, aizsargātu veselību vai tikumību, aizsargātu citu cilvēku cieņu vai tiesības, nepieļautu konfidencialas informācijas izpaušanu vai lai nodrošinātu tiesas varu un objektivitāti.*”
- d. EPPL 19.panta piektās daļas 1.punktā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) un attiecīgi 26.panta 3. un 4.punktā noteiktie gadījumi, kad iestādei ir tiesības ierobežot personas vārda brīvību (elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu retranslāciju no citām valstīm), pēc būtības jau paši par sevi norāda uz šā ierobežojuma leģitīmajiem mērķiem, kas noteikti Satversmes 116.pantā un ECTK 10.panta otrajā daļā.
- e. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tiesības uz vārda brīvību nav absolūtas un tās nenozīmē visatļautību. Gan no Satversmes, gan arī no Latvijai saistošajiem starptautiskajiem cilvēktiesību dokumentiem izriet, ka tiesības uz vārda brīvību var ierobežot. Valsts var noteikt vārda brīvības ierobežojumus gadījumos, kad personas tiesības uz vārda brīvību tieši ietekmē citu personu tiesības, kā arī gadījumos, kad vārda brīvība rada nepārprotamus un tiešus draudus sabiedrībai (*sk. Satversmes tiesas 2003.gada 29.oktobra sprieduma lietā Nr. 2003-05-01 secinājumu daļas 22.punktu un Manfred Nowak. U.N. Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary. – Publisher N.P.Engel, Kehl, Strasbourg, Arlington, 1993, p.337*).
- f. Ievērojot minēto, Padome uzskata, ka par leģitīmo mērķi, saskaņā ar kuru ir pieļaujams ar administratīvo aktu ierobežot personas vārda brīvību saskaņā ar EPPL 19.panta piektās daļas 1.punktu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) par 26.panta 3. un 4.punkta pārkāpumu atzīstama valsts interese aizsargāt valsts drošību, teritoriālo vienotību un sabiedrisko drošību, nodrošinot aizsardzību pret sabiedrības segregāciju.

65 Padome uzskata, ka lēmums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai. Ja aizsargājamu leģitīmo mērķi aizskar tieši elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas retranslācija no citām valstīm, tad šādas retranslācijas ierobežošana viennozīmīgi novērš leģitīmā mērķa pārkāpumu. Šāds ierobežojums piemērots un pieļaujams, it īpaši attiecībā uz televīzijas programmu un neobjektīviem ziņu raidījumiem.

- a. Tostarp attiecībā uz vārda brīvības ierobežojuma vērtējumu jāņem vērā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) izdarītie secinājumi par to, ka audiovizuāliem medijiem, kā radio un televīzijai, ņemot vērā to iespējas nodot ziņas caur skaņu un attēlu, piemīt spēja ātrāk un iedarbīgāk ietekmēt sabiedrību, nekā drukātajai presei (*sk. ECT sprieduma lietā Manole and Other v. Moldova 97. punktu*). Tātad arī sabiedrībai kaitīga informācija caur televīziju rada krietni ievērojamāku negatīvu efektu sabiedrībai, nekā drukātā prese. Līdz ar to pret televīzijas programmas ierobežošanu valstij nebūtu jāizvirza tik stingri kritēriji, kā attiecībā uz vārda brīvības ierobežošanu drukātajā presē. Šajā aspektā būtiski

ņemt vērā televīzijas sižetu iedarbību uz skatītājiem ar dažādiem skatītāju uztveri ietekmējošiem paņēmieniem.

- b. Tāpat šajā aspektā jāņem vērā Satversmes tiesas 2003.gada 29.oktobra spriedumā lietā Nr. 2003-05-01 paustās atziņas. Šajā spriedumā tiesa atsaucās uz ECT bijušā prezidenta Luciusa Vildhābera sniegto viedokli intervijā, kurā viņš norādīja, ka būtu jānodala, kāda informācija vērtējama kā žurnālista vai kādas trešās personas viedoklis, bet kāda sniegta kā ziņu materiāls. Ziņu materiāliem vienmēr jābūt patiesiem, bet viedoklis vienmēr ir subjektīvs un emocionāls, tāpēc kādam var būt arī ļoti netīkams (*sk. sprieduma 24. punktu*). Tāpat šajā spriedumā norādīts, ka tiesības uz vārda un preses brīvību ir atvasinātas no sabiedrības tiesībām saņemt informāciju un nav uzskatāmas par kādām īpašām žurnālistam dotām tiesībām. Sabiedrībai ir tiesības saņemt patiesu informāciju – tā ir aksioma. Un mediju uzdevums un pienākums ir kalpot sabiedrības interesēm.
- c. Līdz ar to Padomes ieskatā EPLL 19.panta piektajā daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) paredzētais instruments tiesību uz vārda brīvību ierobežošanai – elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu retranslācijas no citām valstīm ierobežošana – ir uzskatāms par piemērotu līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai.

66 Padome uzskata, ka šāda lēmuma pieņemšana ir nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

- a. Konkrētajā gadījumā, kā tas secināts šā lēmuma 65.§, leģitīmā mērķa aizskārums rada programmas „Rossija RTR” satura (raidījumu) retranslācija.
- b. ECT ir secinājusi, ka nevar izslēgt to, ka persona vai personu grupa atsauksies uz ECTK vai tās protokolos nostiprinātajām tiesībām, lai tām būtu „tiesības” uz rīcību, kas praksē nozīmē darbības, kuru nodoms ir ECTK noteikto tiesību vai brīvību sagraušana; jebkāda šāda graujoša darbība darītu galu demokrātijai. Tieši šīs bažas lika ECTK autoriem iekļaut tajā 17. pantu, kas nosaka: „*Neviena no (..) ECTK normām nav tulkojama kā kādas valsts, grupas vai personas tiesības veikt jebkuru darbību, kuras mērķis ir likvidēt (..) ECTK atzītās tiesības un brīvības vai ierobežot tās lielākā mērā nekā tas noteikts ECTK*” (*Collected Edition of the "Travaux Préparatoires": Official Report of the Consultative Assembly, 1949., 1949, 1235.-1239. lpp*). Nevajadzētu nevienam atļaut balstīties uz Konvencijas noteikumiem, lai vājinātu vai iznīcinātu demokrātiskas sabiedrības ideālus un vērtības (*ECT sprieduma lietā Refah Partisi un Others v. Turkey [GC] Nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 and 41344/98, 99. punkts*). Tādējādi, lai garantētu demokrātiskas sistēmas drošību, stabilitāti un efektivitāti, valstij var būt nepieciešamība veikt īpašus pasākumus sevis aizsargāšanai. Tādēļ ECT ir atzinusi „sevi aizstāvēt spējīgas demokrātijas” jēdziena leģitimitāti (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 2006. gada 16. marta sprieduma lietā Ždanoka v. Latvia 100.punkts*).
- c. Padomes ieskatā uz konkrēto gadījumu ir attiecināms ECT judikatūrā nostiprinātais “sevi aizstāvēt spējīgas demokrātijas” jēdziens, no kura izriet valsts tiesības ierobežot ECTK paredzētās tiesības, tostarp, tiesības uz vārda brīvību, ja šīs tiesības tiek izmantotas pretēji ECTK paredzētajiem mērķiem. Arī Satversmes

tiesa ir atzinusi, ka demokrātiskai valstij ir ne vien tiesības, bet arī pienākums aizsargāt principus, pamatojoties uz kuriem tā ir radīta (*sk. Satversmes tiesas 2006.gada 15.jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 13.6. punktu*).

- d. Konkrētajā gadījumā nav šaubu par to, ka programmas „Rossija RTR” raidījumos atspoguļotā informācija nepārprotami un būtiski nonāk pretrunā ar EPLL 26.panta 3. un 4. punktu kā arī Direktīvas 6.pantu. Līdz ar to šī informācija ir pretrunā arī ar leģitīmo mērķi, kuru aizsargā EPLL 26.pants. Tādējādi Padomes ieskatā ir nepieciešams novērst leģitīmā mērķa aizskārumu, ko rada programmas „Rossija RTR” retranslācija, lai aizsargātu valsts drošību, teritoriālo vienotību un sabiedrisko drošību. Bez tam, ņemot vērā televīzijas ievērojamo lomu informācijas sniegšanā iedzīvotājiem, Padome uzskata, ka nepastāv citi tiesiski mehānismi, kā ierobežot programmas „Rossija RTR” radīto aizskārumu, kā vien EPLL 19.panta piektās daļas 1. punktā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) paredzētās Padomes tiesības ierobežot programmas retranslāciju.
- e. EPLL 19.panta piektās daļas 1.punkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) nenoteic laika periodu, uz kādu būtu ierobežojama programmas retranslācija. Šajā gadījumā Padome uzskata par nepieciešamu ņemt vērā kaimiņvalsts Lietuvas pieredzi līdzīgā situācijā. Viļņas apgabala administratīvās tiesas 2014.gada 21. marta spriedumā lietā Nr. I-7268-484/2014 tiesa sankcionēja retranslācijas tiesību ierobežošanu programmai „NTV Mir Lithuania” uz 3 mēnešiem par nacionālā likuma pārkāpumiem saistībā ar tīši publiski izplatītu nepatiesu informāciju saistībā ar 1991.gada 13.janvāra notikumiem Viļņā, kas musina uz naidu, noniecina Lietuvas valstiskumu, tās atjaunošanu un attīstību. Tai pašā laikā Padome uzskata, ka programmas izplatīšanas ierobežošanas termiņš nosakāms atbilstoši pārkāpumu raksturam un iepriekšējai Padomes praksei. 2014.gada 4.aprīlī Padome ierobežoja Programmas “Rossija RTR” retranslāciju Latvijas teritorijā uz 3 mēnešiem, tomēr šajā gadījumā pārkāpumi bija galvenokārt saistīti ar EPLL 24.panta ceturtās daļas prasību pārkāpumiem, turpretim izskatāmajā lietā ir konstatēti EPLL 26.panta 3. un 4.punkta pārkāpumi, kas pēc sava rakstura uzskatāmi par būtiskākiem.
- f. Padome uzskata, ka administratīvā akta ierobežojošo mērķi var sasniegt arī ar laika periodu, kas proti, samērīgs laika periods, uz kādu būtu ierobežojama programmas „Rossija RTR” retranslācija, Padomes ieskatā ir 6 mēneši. Šāds laiks dod iespēju gan programmas „Rossija RTR” izplatītājam, gan tās retranslētājiem Latvijas teritorijā apsvērt un atrast atbilstošu risinājumu, lai pēc programmas „Rossija RTR” retranslācijas iespējamās atsākšanas netiktu atkārtoti pārkāpti likumdevēja EPLL noteiktie aizliegumi saistībā ar retranslēto programmu saturu.

67 Padome uzskata, ka šāda lēmuma pieņemšana ir atbilstoša un samērīga, ņemot vērā turpmāk norādītos apsvērumus.

- a. Tiesisko seku samērība (saprātīgums) jāapsver vienmēr, proti, katra administratīvā akta izdošanas gadījumā. Tiesību piemērošanas neatņemama sastāvdaļa ir tiesisko seku konkretizēšana, un šajā posmā tiesību piemērotāja pienākums ir apsvērt tiesiskās sekas un izvēlēties tās sekas, kuras sasniedz tiesību mērķi – taisnīgumu (*Satversmes tiesas 2007. gada 28. februāra lēmuma lietā Nr.*

- 2006-41-01 14.2. punkts). Uz šādu iestādes pienākumu norāda arī APL 13.pantā nostiprinātais samērīguma princips, kas paredz, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar indivīdam noteiktajiem ierobežojumiem, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.
- b. Konkrētajā gadījumā ir skaidrs sabiedrības iegūstamais labums, proti, nebūt pakļautai propagandas informācijai, kas vienpusēji un neobjektīvi atspoguļo plašu dažādu notikumu atspoguļojumu gan saistībā ar Latviju gan militāriem konfliktiem Ukrainā un Krievijas Federācijas konfliktu ar Turciju, un kas tādējādi aicina uz kara vai militāra konflikta izraisīšanu un veicina naida kurināšanu etniskās vai valstspiederības dēļ. Līdz ar to ir noskaidrojams, kāds ir iespējamais kaitējums un zaudējumi, kas ar administratīvo aktu tiks nodarīti programmas „Rossija RTR” izplatītājam un tiem elektroniskiem plašsaziņas līdzekļiem, kas šo programmu retranslē un citā veidā izplata Latvijas teritorijā.
  - c. Attiecībā uz tiesību uz vārda brīvību ierobežojumu programmas „Rossija RTR” izplatītājam, secināms, ka sabiedrības ieguvums ir lielāks kā personas tiesību aizskārums, jo sabiedrības interesēs ir tās pasargāšana no neobjektīviem un tendencioziem raidījumiem, kuru saturs aicina uz kara vai militāra konflikta izraisīšanu un veicina naida kurināšanu etniskās vai valstspiederības dēļ. Vienlaikus šajā gadījumā programmas „Rossija RTR” izplatītāja tiesības uz vārda brīvību nav īpaši aizsargājamas.
  - d. Satversmes tiesa 2003.gada 29.oktobra spriedumā lietā Nr.2003-05-01 secinājumu daļas 31.punktā ir atzinusi, ka preses pienākums ir sniegt tikai patiesu informāciju un vārda brīvība šajā aspektā ietver arī pienākumus un atbildību. Šādu secinājumu attiecībā uz žurnālistiem vairākkārt izdarījusi arī ECT, norādot, ka ECTK 10.pants tos aizsargā tikai tādā gadījumā, ja „tie darbojas godprātīgi, sniedz precīzu un pārbaudītu informāciju, ievērojot žurnālista ētiku” (*sk. Human Rights. The 1998 Act and the European Convention. London, Sweet & Maxwell, 2000, p.300, sk. arī Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway, para.65, 1996.gada 27.marta spriedumu lietā Goodwin v. United Kingdom, para.39 un 1999.gada 21.janvāra spriedumu lietā Fressoz and Roire v. France, para.54*).
  - e. Uz šādu pieeju norādījis arī likumdevējs EPLL 24.panta ceturtajā daļā, kurā noteikts: „Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.” Tāpat pienākums atspoguļot faktus un notikumus objektīvi ietver arī pienākumu atspoguļojot viedokļus, ievērot viedokļu daudzveidību, nepārraidīt vienpusīgu un neobjektīvu informāciju, kas būtībā ir propaganda, turklāt var ietvert naida kurināšanu un aicinājumu uz kara vai militāra konflikta izraisīšanu.
  - f. Līdz ar to, tā kā konkrētajā gadījumā programmas „Rossija RTR” saturā ietilpstošajos raidījumos ietverta informāciju Padome ir atzinusi par tādu, kas nav objektīva un patiesa, kā arī nodara būtisku kaitējumu sabiedrībai, tad programmas

„Rossija RTR” satura izplatītāju vārda brīvība konkrētajā gadījumā nepelna aizsardzību, un sabiedrības ieguvums no šāda lēmuma pieņemšanas ir vērtējams kā ievērojamāks.

- g. Tāpat Padome izvērtē arī iespējamus zaudējumus, kas ar retranslācijas aizliegumu varētu rasties elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas retranslē programmu „Rossija RTR” Latvijas teritorijā.
- h. ECT ir atzinusi, ka plurālisms un demokrātija balstās uz kompromisu, kas prasa dažādas piekāpšanās no indivīdu puses, kuriem reizēm ir jābūt gataviem ierobežot dažas no savām brīvībām, lai nodrošinātu lielāku valsts stabilitāti kopumā (*ECT spriedums lietā Refah Partisi and Others v. Turkey [GC], Nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 and 41344/98, 99. punkts*). Tādējādi jautājums, kas tiek izvirzīts, ir par kompromisa panākšanu starp prasībām aizstāvēt demokrātisku sabiedrību, no vienas puses, un prasībām aizstāvēt cilvēktiesības, no otras puses. Ikreiz, kad valsts vēlas balstīties uz „sevi aizstāvēt spējīgas demokrātijas” principu, lai pamatotu iejaukšanos indivīda tiesībās, tai ir rūpīgi jāizvērtē apsveramā pasākuma mērogs un sekas, lai nodrošinātu iepriekšminētā līdzsvara panākšanu (*ECT 2006. gada 16. marta sprieduma lietā Ždanoka v Latvia [GC] 100. punkts*).
- i. Padome saskata pamatu pieņemumam, ka zaudējumi elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuri retranslē programmu „Rossija RTR”, kas var rasties saistībā ar lēmumā noteikto aizliegumu retranslēt programmu „Rossija RTR” uz noteiktu laiku, nebūs īpaši ievērojami. Līdz ar to Padome secina, ka sabiedrības ieguvums būs lielāks, nekā aizliegums komersantiem uz noteiktu laiku retranslēt programmu „Rossija RTR”, kuras ziņu raidījumu saturs rada būtisku kaitējumu sabiedrībai. Šāds tiesību ierobežojums ir attaisnojams ar sabiedrības tiesībām uz drošību un lielāku valsts stabilitāti kopumā.

68 Ievērojot iepriekš minēto, Padome uzskata, ka saskaņā ar EPLL 19.panta piektās daļas 1.punktu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016) ir pamats pieņemt lēmumu par aizliegumu retranslēt programmu „Rossija RTR” Latvijas teritorijā 6 mēnešus no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

- a. Šis lēmums atbilstoši APL 1.panta 3.punktam ir vispārīgais administratīvais akts, jo tas attiecas uz individuāli nenoteiktu personu loku, kas atrodas konkrētos un identificējamos apstākļos. Proti, šis administratīvais akts attiecas uz jebkuru personu (elektronisko plašsaziņas līdzekli), kas Latvijas teritorijā veic programmas „Rossija RTR” retranslāciju EPLL 1.panta 28.punkta izpratnē (*retranslāciju šā jēdziena plašākajā izpratnē atbilstoši šā lēmuma 61.§ norādītajam*).
- b. Šis lēmums kā vispārīgais administratīvais akts paziņojams publiski oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” atbilstoši Paziņošanas likuma 11.panta otrajai daļai.
- c. Saskaņā ar Paziņošanas likuma 11.panta piekto daļu un APL 70.panta pirmo daļu, šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

- d. Padome saskaņā ar APL 62.panta trešo daļu norāda apsvērumus, kāpēc tā uzskata, ka pie konkrētā lēmuma pieņemšanas nebija nepieciešams uzklautīt šī lēmuma adresātu viedokli.
- e. Tā kā konkrētajā gadījumā administratīvajā aktā noteiktais ierobežojums tiek vērsts pret jebkuru personu, kas retranslē programmu „Rossija RTR” Latvijas teritorijā, lai pasargātu būtiskas sabiedrības intereses, tad potenciālo adresātu uzklautīšana ir faktiski neiespējama to ievērojamā skaita dēļ. Bez tam Padome administratīvajā aktā ir veikusi administratīvā akta potenciālo adresātu argumentu izvērtējumu un pamatojusi šāda ierobežojuma atbilstību tiesību uz vārda brīvību aizsardzības kontekstā. Secinot, ka administratīvais akts samērīgi ierobežo personas, kas Latvijas teritorijā retranslē programmu „Rossija RTR”, tiesības un šādu ierobežojumu sabiedrības interesēs ir nepieciešams noteikt bez kavēšanās, potenciālo adresātu viedokļa uzklautīšana varētu nebūt adekvāta.

IV. PADOMES RĪCĪBA NAIDU KURINOŠA SATURA IZPLATĪŠANAS GADĪJUMĀ EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAS 2010/13/ES “AUDIOVIZUĀLO MEDIJU PAKALPOJUMU DIREKTĪVA” IZPRATNĒ

- 69 Tā kā programma Latvijas teritorijā tiek izplatīta (tai skaitā retranslēta) no Zviedrijas (programmas “Rossija RTR” apraides atļaujas turētājs Zviedrijas karalistē ir NCP “RUSMEDIACOM”) apskatot programmas izplatīšanas ierobežošanu Latvijas teritorijā, vērā ņemama Direktīva.
- 70 Direktīvas preambulas 36.apsvērumā noteikts: “izņēmuma kārtā un ar īpašiem nosacījumiem uztvērējas dalībvalstis var uz laiku pārtraukt televīzijas apraides retranslāciju”, bet Direktīvas preambulas 43.apsvērumā noteikts, ka “dalībvalstis var turpināt piemērot pasākumus, kas ierobežo televīzijas apraides brīvu apriti, bet tikai saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti šajā direktīvā, un saskaņā ar tajā noteikto procedūru”.
- 71 Direktīvas 3.panta 2.punktā noteikts, ka dalībvalsts var uz laiku pārtraukt televīzijas retranslāciju no citām valstīm, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:
  - a. televīzijas apraide no citas dalībvalsts nepārprotami, nopietni un būtiski pārkāpj Direktīvas 27.panta 1. vai 2.punktu un/vai 6.pantu;
  - b. iepriekšējos 12 mēnešos raidorganizācija vismaz divreiz ir pārkāpusi a) punktā minēto(-os) noteikumu(-us);
  - c. attiecīgā dalībvalsts rakstiski ir paziņojusi raidorganizācijai un Komisijai par iespējamiem pārkāpumiem un par tās nodomu atbilstīgi rīkoties, ja šādi pārkāpumi atkal atkārtotos;
  - d. apspriešanās ar raidītāju dalībvalsti un Komisiju 15 dienās pēc c. punktā minētā paziņojuma iesniegšanas nav noslēgusies ar izlīgumu, un iespējamais pārkāpums turpinās.
- 72 Tā kā Padome 2015.gada 18.-19.janvāra raidījumā “Svētdienas vakars ar Vladimīru Solovjovu” un 2015.gada 6.jūlija raidījumā “Vēstis” konstatēja naida kurināšanas pazīmes, kas atbilst

Direktīvas 6.panta kritērijiem (naida kurināšana rases vai valstspiederības dēļ šo jēdzienu plašākajā nozīmē¹¹). Ievērojot minēto 2015.gada 29.septembrī un 2.oktobrī tika nosūtīts:

- a. Paziņojums Eiropas Komisijai par konstatētajiem naida kurināšanas gadījumiem un konstatētajiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma un Direktīvas 6.panta pārkāpumiem programmā “Rossija RTR” un nodomu ierobežot programmas izplatīšanu Latvijas teritorijā atkārtotu pārkāpumu gadījumā;
- b. Paziņojums Zviedrijas karalistes mediju regulatoram “Swedish Broadcasting Authority” par konstatētajiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma un Direktīvas 6.panta pārkāpumiem un iespēju rast pusēm pieņemamu risinājumu un nodomu atkārtotu pārkāpumu gadījumā;
- c. Paziņojums programmas “Rossija RTR” veidotājam NCP “RUSMEDIACOM” par konstatētajiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma un Direktīvas 6.panta pārkāpumiem, kā aicinājums sniegt viedokli par konstatētajiem pārkāpumiem.

73 Padome 2015.gada 16.oktobrī ir saņēmusi NCP “RUSMEDIACOM” 2015.gada 15.oktobra paskaidrojumus, kuros norādīts, ka NCP “RUSMEDIACOM” nepiekrīt konstatētajiem pārkāpumiem. Paskaidrojumos cita starpā norādīts, ka:

- a. 2015.gada 18.-19.janvāra raidījumā “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu” iespējamais pārkāpums izpaudies raidījuma dalībnieka darbībā, tāpēc NCP “RUSMEDIACOM” par šādu pārkāpumu nav redakcionāli atbildīga;
- b. Par 2015.gada 6.jūlija pārraidē konstatēto sadzīves incidentu informācija plaši atspoguļota arī citos masu medijos.
- c. Ne pati raidorganizācija ne elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcija nekad nav atbalstījusi naidu kurinošu vai uz karu aicinošu viedokļu izplatīšanu programmā.
- d. Programmas izplatīšanas ierobežošana nav pieņemama un pārkāptu patērētāju tiesības saņemt informāciju.

74 Padome saņēmusi Zviedrijas karalistes mediju regulatora viedokli, ka šādu pārkāpumu izskatīšana nav “Swedish Broadcasting Authority” kompetencē.

75 Padomes 2015.gada 22.decembra pārbaudes ziņojumā Nr.P/2015/1-25/71 konstatēts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta 3. un 4.punkta pārkāpums, kā arī Direktīvas 6.panta pārkāpums. Ievērojot minēto, Padome 2016.gada 19.janvārī nosūtījusi:

- a. Paziņojumu Eiropas Komisijai par konstatēto (atkārtoto) pārkāpumu un programmas izplatīšanas ierobežošanas procedūras uzsākšanu;
- b. Paziņojumu Zviedrijas karalistes mediju regulatoram “Swedish Broadcasting Authority” par konstatēto (atkārtoto) pārkāpumu un programmas izplatīšanas ierobežošanas procedūras uzsākšanu;
- c. Paziņojumu programmas “Rossija RTR” veidotājam NCP “RUSMEDIACOM” par konstatētajiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma un Direktīvas 6.panta

---

¹¹ 1965. gadā pieņemtās ANO Starptautiskā konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu kontekstā jēdziens "rasu diskriminācija" nozīmē jebkuru atšķirību, izņēmumu, ierobežojumu vai priekšrocību, kuri pamatojas uz rases, ādas krāsas, ģints, nacionālās vai etniskās izcelšanās principiem un kuru mērķis vai sekas ir iznīcināt vai mazināt cilvēka tiesību un pamatbrīvību atzīšanu politiskajā, ekonomiskajā, sociālajā, kultūras vai jebkurā citā sabiedrības dzīves jomā, kā arī šo tiesību un pamatbrīvību izmantošanu vai realizēšanu uz vienlīdzības pamatiem. Sk. Tiesu prakses apkopojums. Tiesu prakse krimināllietās par nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšanu, 2012. Pieejams: <http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas>

pārkāpumiem, programmas izplatīšanas ierobežošanas procedūras uzsākšanu, kā aicinājumu sniegt viedokli par konstatēto atkārtoto pārkāpumu.

76 Padome ir saņēmusi Federālā valsts sabiedrība “Krievijas valsts televīzijas un radio sabiedrība” 2016.gada 5.februāra vēstuli, kurā norādīts, ka Federālā valsts sabiedrība “Krievijas valsts televīzijas un radio sabiedrība” pārstāvji vēlas pilnībā sadarboties, lai novērstu pārkāpumu, kā arī aicina Padomi organizēt tikšanos. Ievērojot NCP “RUSMEDIACOM” (Federālā valsts sabiedrība “Krievijas valsts televīzijas un radio sabiedrība”) tiesības tikt uzklautiem programmas izplatīšanas ierobežošanas procedūras ietvaros, Padome organizēja tikšanos ar Federālās valsts sabiedrības “Krievijas valsts televīzijas un radio sabiedrība” pārstāvjiem 2016.gada 9.martā. Tikšanās laikā tiešā programmas veidotāja (NCP “RUSMEDIACOM” ir licences turētājs Zviedrijas karalistē) “Krievijas valsts televīzijas un radio uzņēmums” (*angļu val. “Russian State Television and Radio Broadcasting Company”*) pārstāvjiem V.Ždanovu un D.Spirinu. Tikšanās laikā pārstāvji vērsa Padomes uzmanību, ka raidorganizācija vēlas novērst atkārtotu pārkāpumu veidošanos programmā, kā arī vērsa Padomes uzmanību uz apstākli, ka divi naida kurināšanas gadījumi konstatēti diskusiju raidījumos, turpretim ziņu raidījumā atspoguļotais sadzīves konflikts ir apskatīts ļoti daudzos medijos. Raidorganizācijas pārstāvji neizvirzīja būtiskus papildus argumentus jau iepriekš 2015.gada 15.oktobra vēstulē minētajiem argumentiem.

77 Padomes ieskatā izvirzītajiem argumentiem nav izšķirošanas nozīmes, jo:

- a. Arī gadījumos, kad naida kurināšanas vai aicinājuma uz karu epizodes konstatētas diskusiju raidījumos, Padomes ieskatā raidorganizācija nes atbildību par šādu viedokļu paušanas neierobežošanu un saprātīga viedokļu līdzsvara neesamību (*sk. šā lēmuma 56.§*).
- b. Neatkarīgi no tā vai notikuma atspoguļojums noticis arī citos saziņas līdzekļos, Padomes ieskatā nozīmīgs ir konkrētā notikuma atspoguļojums izvērtētajā programmā (*sk. šā lēmuma 13. – 26. §*). Kā secināms no Padomes veiktā sižeta izvērtējuma (*sk. šā lēmuma 33. – 46. §*) sižeta mērķis ir radīt asimilācijas sajūtu Latvijas krievvalodīgo kopienā un tas nav savienojams ar pieļaujamām vārda brīvības izpausmēm, jo ir uzskatāms par naidu kurinošu.
- c. No lietā esošajiem pierādījumiem neizriet, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālā politika ierobežotu naidu kurinoša (vai uz agresiju aicinoša) viedokļa izplatīšanu programmā. Padomes ieskatā uz šādas redakcionālas politikas trūkumu norāda konstatētie atkārotie pārkāpumi raidījumā “Svētdienas vakars ar Vladimiru Solovjovu”.
- d. Padomes ieskatā lēmums neierobežos sabiedrības tiesības tikt informētiem, tomēr Padome argumentus atkārtoti neizklāsta, jo tie ir iekļauti lēmuma 64. – 67.§.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 19.panta piektās daļas 1.punktu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 18.01.2016), Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

nolemj:

Aizliegt retranslēt (tai skaitā izplatīt) programmu „Rossija RTR” Latvijas teritorijā sešus mēnešus no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Padomes priekšsēdētāja

A.Dulevska

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188.panta otro daļu šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

Padome nolemj, ka šī lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību. No EPLL 19.panta piektās daļas izriet, ka Padome attiecīgajā panta daļā noteiktajos izņēmuma gadījumos var ierobežot programmu retranslāciju no citām valstīm. Savā būtībā šāda programmas retranslācijas ierobežošana ir līdzīga EPLL 21.panta otrajā daļā paredzētajai elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbības apturēšanai. Līdzīgi šie juridiskie instrumenti ir tāpēc, ka ārvalsts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa, kura programma tiek retranslēta Latvijā, darbību padome nevar apturēt, jo tas atrodas ārvalstī un ir pakļauts nevis Padomes, bet ārvalsts uzraugošajai institūcijai. Tomēr, kā izriet no EPLL 19.panta piektās daļas, tā vietā Padome var ierobežot ārvalsts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas retranslāciju Latvijā. Rezultāts abos gadījumos faktiski ir identisks, proti, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa veidotā programma nenonāk līdz iespējamajai šīs programmas auditorijai Latvijā.

Tā kā retranslācijas ierobežošana savā būtībā ir līdzīga EPLL 21.panta otrajā daļā paredzētajam juridiskam instrumentam, kura mērķis ir ietekmēt elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību, t.i., motivēt elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk ievērot likumu un veidot savu programmu atbilstoši likuma prasībām, tad arī retranslācijas ierobežošanai ir tāds pats mērķis – motivēt ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk veidot savu programmu atbilstoši Latvijas likumam, tajā skaitā Direktīvai.

Tā kā minēto apsvērumu dēļ retranslācijas ierobežošanai ir jākalpo kā elektronisko plašsaziņas līdzekli motivējošam instrumentam, tad šāda juridiskā instrumenta piemērošanas gadījumā retranslācijas ierobežošanai būtu jāsaņem darboties nekavējoties un tai būtu jādarbojas neatkarīgi no tā, vai lēmums par retranslācijas ierobežošanu tiek pārsūdzēts. Tikai tādā gadījumā tiks panākts mērķis, ka retranslācijas ierobežošana motivē ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk ievērot Latvijas likumu.

Pretrējā gadījumā, t.i., ja lēmuma par retranslācijas ierobežošanu darbība tiktu apturēta lēmuma pārsūdzēšanas rezultātā, lēmums par retranslācijas ierobežošanu faktiski vairs nespētu pildīt savu uzdevumu motivēt likumu pārkāpušo elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk ievērot likumu. Savukārt pēc, iespējams, vairākiem gadiem, kad beigtos tiesvedība strīdā par lēmumu, ar kuru būtu ierobežota retranslācija, apstākļi varētu būt mainījušies, un tāpēc lēmums par retranslācijas ierobežošanu faktiski varētu vairs nespēt pildīt savu uzdevumu motivēt ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli ievērot Latvijas likumu.

Padome arī uzsver, ka šādā gadījumā, kad retranslācijas ierobežošanas mērķis jeb šāda lēmuma uzdevums ir motivēt ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk ievērot Latvijas likumu, ir svarīgi, ka retranslācijas ierobežošana kā likuma neievērošanas negatīvās sekas iestājas pēc iespējas ātrāk pēc likuma neievērošanas gadījumiem. Tikai šādā gadījumā retranslācijas ierobežošanai varētu būt vislielākā motivējošā ietekme uz ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli. Turpretim gadījumā, ja retranslācijas ierobežošana stātos spēkā tikai pēc vairākiem gadiem, kad varētu beigties tiesvedībā jautājumā par retranslācijas ierobežošanas tiesiskumu, retranslācijas ierobežošana kā likuma neievērošanas negatīvās sekas laika ziņā būtu attālinātas no likuma neievērošanas notikuma. Padome uzskata, ka tādā gadījumā retranslācijas ierobežošana faktiski varētu nespēt pildīt savu uzdevumu motivēt ārvalsts elektronisko plašsaziņas līdzekli turpmāk ievērot likumu. Turklāt, Padome uzskata, ka lēmumā konstatētie pārkāpumi ir tik smagi, ka pārsūdzība nedrīkstētu apturēt retranslāciju ierobežojošā lēmuma darbību, jo pārkāpumu smaguma dēļ, ir svarīgi, ka ārvalsts elektroniskais plašsaziņas līdzeklis pēc iespējas ātrāk un lielākā mērā kļūtu motivēts turpmāk ievērot Latvijas likumu.

Ievērojot minēto, Padome nosaka, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 2.punktu šā lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.